

НАУКОВА СПІЛЬНОТА

www.spilnota.net.ua

ВІСІМДЕСЯТІ ЕКОНОМІКО- ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ

Серія: Соціальні та гуманітарні науки

ISSN 2522-963X

Google Scholar

Матеріали міжнародної науково-
практичної інтернет-конференції

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA PRZEMISŁOWA I ADMINISTRACJI
W OPOLE

23-24 листопада 2023 р.

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2023

УДК 001 (063)

Вісімдесяті економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Опольце, Польща, 23-24 листопада 2023 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Львів : ФО-П Шпак В.Б. 199 с. ISSN 2522-963X.

В збірнику опубліковані доповіді авторів з соціальних та гуманітарних наук, які оприлюднені на сайті www.spilnota.net.ua.

Оргкомітет:

ГО «Наукова спільнота»

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко Анастасія Юрійвна, кандидат економічних наук, ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:
79016, м. Львів, а/с 1621
E-mail: spilnota.net.ua@ukr.net

Тексти опубліковано у авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданої інформації несуть автори, їхні наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

ISSN 2522-963X

© ГО “Наукова спільнота” 2023

© Автори статей 2023

*Свідерська Галина Мирославівна,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології
розвитку та консультування
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
ORCID: 0000-0001-5654-3512*

*П'єх Петро Михайлович,
здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК ПЕРЕЖИВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4605/>

Починаючи з 24 лютого 2022 року, ми всі опинилися у новій реальності – реальності повномасштабної війни росії проти нашої країни. Ця реальність надзвичайно травмувальна, оскільки кожного дня життя українців наповнене такими гіперстресовими подіями, як бомбардування, обстріли, повітряні тривоги, вбивства, насилля, втрата житла, майна та роботи, вимушеною міграцією, зубожінням тощо. Не зважаючи на весь тягар проблем, ми намагаємось долати повсякденні стреси, продуктивно працювати, долучаючись до допомоги армії, та робити внесок у життя своєї спільноти в тилу. Всі наші зусилля – результат життєстійкості, яка допомагає підтримувати психічне здоров'я кожного з нас.

Вивчення життєстійкості особистості є важливим напрямком психологічних досліджень сучасних вчених К. Карвера, Д. Кутейля, С. Мадді, М. Мооса, С. Кобейси, К. Петерсона, М. Селігмана Н. Хаана, С. Хобфола та інших. На думку С. Мадді та С. Кобейси, життєстійкість розглядається як можливість особистості витримувати стресову

ситуацію, зберігаючи внутрішню збалансованість, не знижуючи успішності діяльності, та як особливу структуру установок і навичок, що дають змогу перетворити зміни на можливості [2].

Українська дослідниця О.Чиханцова вважає життєстійкість цілісною системою взаємостосунків зі світом, тим необхідним ресурсом, який може сприяти підвищенню фізичного і психічного здоров'я людини та пов'язаний із самореалізацією, самоствердженням і трансценденцією особистості [1]. Як демонструє впродовж тривалого часу наше існування в умовах військового стану, стійкість тісно пов'язана із здатністю не тільки зберігати самовладання, але й переживати благополуччя та задоволення від самого життя, не зважаючи на усі негаразди і труднощі сьогодення.

З цією метою нами було проведено емпіричне дослідження життєстійкості студентів (вибірка – 60 здобувачів вищої освіти ТНПУ ім. В. Гнатюка) та їх суб'єктивного благополуччя під час війни на основі методики самооцінки життєстійкості (Т. Ларіної) та методики «Шкала психологічного благополуччя» (К. Ріфф).

Варто відзначити, що за методикою Т.Ларіної тільки 16,7% студентів оцінюють власну життєстійкість як низьку. Натомість 46,6% вважають її рівень середнім, а 36,7% - високим. Щодо психологічного благополуччя, то за шкалою «Позитивні стосунки з оточенням» високим рівнем характеризуються 38,3% студентів. Ці хлопці і дівчата мають близькі і довірливі взаємини з оточуючими, вони турбуються про своїх рідних і близьких, емпатійно проявляють власну любов і турботу про інших людей.

Наступна шкала – «Автономія» демонструє наявність високих значень тільки у 23,3% студентів, що свідчить про їхню незалежність. Ці молоді люди здатні протистояти соціальному тиску, мають можливість регулювати власну поведінку і оцінювати самих себе, виходячи із своїх особистих стандартів. За результатами шкали – «Управління середовищем» низькі значення здатності управляти середовищем має абсолютна більшість опитаних – 60%. Вони відмічають своє відчуття безсилля в управлінні навколишнім світом, мають відчуття неможливості зарадити або поліпшити умови свого життя, хоча це вдається непросто в умовах війни.

Щодо шкали «Особистісне зростання», то високі та середні бали мають 28,3% та 50% студентів. Тобто вони можуть мати відчуття безперервного саморозвитку, самовдосконалення, реалізовувати свій внутрішній потенціал. Для таких людей війна не є перешкодою. Навпаки, розуміючи ціну кожній хвилині, вони власним прикладом надихають оточуючих до особистісного зростання і самовдосконалення.

Згідно отриманих даних за шкалою «Цілі у житті» високі та середні значення у 31,7% та 50% молодих людей. Ці студенти мають певні цілі і характеризуються відчуттям усвідомлення життя. Вони чітко знають, що сьогодення і минуле осмислені, а існування навіть в такий непростий період – війни – має свідому мету. За шкалою «Самоприйняття» високі значення у 38,75%, середні у 51,25% студентів. Такі особистості підтримують позитивне ставлення до себе, приймають себе з усіма позитивними та негативними сторонами.

Отримані нами емпіричні дані показують, що війна до певної міри відкоригувала причини для незадоволення самим собою. Такі складові самоствавлення, як зовнішність, здібності, успішність, соціальний статус втратили свою значущість. Натомість більш актуальними стали цінності життя, здоров'я, сім'ї, допомоги та підтримки один одного у складні часи. Зараз хлопці та дівчата, переживаючи стресові події війни, почали частіше відчувати позитивні емоції від звичайних буденних речей, помічати більше причин для радості та інтересу в житті. Вірогідно, війна впливає на цінності молоді, трансформує їх смислову сферу, а життєстійкість дозволяє відчувати повноту власного функціонування саме в такі стресові, критичні періоди існування, мріяти про перемогу над агресором і наближати її всіма можливими способами.

Література:

1. Чиханцова О. А. Особливості прояву компонентів життєстійкості особистості. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. 2018. Том VI. С. 267-273.
2. Kobasa, S. C., Maddi, S. R. Effectiveness of hardiness, exercise and social support as resources against illness. *Journal of Psychosomatic Research*. 1985. № 29(5). P. 525-533.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Черкашина Ксенія Григорівна

РОЛЬ ОСВІТИ В ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ:
ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ СЕРЕД МОЛОДІ.....171

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Рабенчук Олег Петрович

ДЕРЖАВНІ КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ УСРР ТА ЇХ ВПЛИВ
НА КУЛЬТУРНУ СФЕРУ У 1920-І – НА ПОЧ. 1930-Х РР.....175

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Черненко Тетяна Віталіївна

КОНФЛІКТИ ЯК ДЖЕРЕЛО СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН.....178

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Свідерська Галина Мирославівна, П'єх Петро Михайлович

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК ПЕРЕЖИВАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ ВІЙНИ.....181

Черкас Людмила Олександрівна, Нестеренко Маргарита Олексіївна

ЗВ'ЯЗОК ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ЗАХИСНО-ДОЛАЮЧОЇ
ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ.....184

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

Пантєєва Тетяна Олексіївна

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ФІЗИЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....189

Наукове видання

Вісімдесяті економіко-правові дискусії

Серія: Соціальні та гуманітарні науки

Рік заснування – 2014

Видання виходить 10 разів на рік

Відповідальний за випуск *У.О. Русенко*
Комп'ютерне верстання *О.В. Ковальський*

Підписано до друку 07.12.2023р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 50 прим.

ГО «Наукова спільнота»
46027, Україна, м. Тернопіль, вул. Загребельна, 23
Ідентифікаційний код 41522543
тел. 0979074970
E-mail: rusenkos@ukr.net

Віддруковано ФО-П Шпак В.Б.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК№7599 від 10.02.2022р.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел. 097 299 38 99
E-mail: tooums@ukr.net